

Στην ψυχή του Ελληνισμού μια πληγή μένει πάντα ανοιχτή, ένας καημός παραμένει αγιάτρευτος, μια μνήμη δεν υποκύπτει στη λήθη, μια ημερομηνία κινεί τις εσώτατες χορδές της σε ένα τραγούδι ύμνου και θρήνου, νοσταλγίας και ελπίδας...

29η Μαΐου 1453: «Η Πόλις εάλω»! Η Αγιά Σοφιά, ο «οφθαλμός της οικουμένης», κατά τον Πατριάρχη Φώτιο, όπου ο Ηράκλειος προσευχήθηκε, πριν εκστρατεύσει κατά των Περσών, όπου ο Βουλγαροκτόνος μεγαλοπρεπέστατο κατήγαγε θρίαμβο, όπου οι Ρώσοι βογιάροι είδαν οπτασίες αγγέλων και οι Δυτικοί σταυροφόροι εκτραχηλίστηκαν, όπου ο τελευταίος Κωνσταντίνος μετέλαβε την Θ. Κοινωνία, για να πεθάνει ως Έλληνας, μεταβλήθηκε σε τζαμί... Τίς τερψίθεες και καλλικέλαδες ψαλμωδίες αντικατέστησε η φωνή του μουεζίνη και τό Σταυρό στην κορυφή του υψιπετούς θόλου η ημισέληνος.

Το πνευματικό της κάλλος, όμως, και το θεανθρωποκεντρικό πνεύμα, που δημιούργησε και εξέφρασε, παραμένει अपαραμείωτο καί αναλλοίωτο και μετά την Άλωση, ζει σε κάθε ορθόδοξη Εκκλησιά, όπου ο λαβωμένος Δικέφαλος βρήκε καταφύγιο, και καλλιεργεί ορθόδοξο ήθος και πολιτισμό.

Είναι αυτό το πνεύμα, που ενίσχυσε τις ηθικές και πνευματικές δυνάμεις του Γένους μας την περίοδο της σκλαβιάς, που θέρμανε τα σπέρματα της αντίστασης και καρποφόρησε το άνθος της λευτεριάς...

29η Μαΐου 1453· μια ανάμνηση, ένας καημός, ένα χρέος... Όσα έγιναν τότε βοούν, όσα γίνονται σήμερα προβληματίζουν, καθώς και πάλι βρισκόμαστε μπροστά σε κρίσιμα διλήμματα και επιλογές, που θα σημαδέψουν ανεξίτηλα και καθοριστικά, τόσον εμάς όσο και τις μελλούμενες γενιές....

«Κάθε ιστορική επέτειος», όπως έγραψε προσφυέστατα ο Σαράντος Καργάκος, «είναι ημέρα νεκρών· δεν είναι, όμως, ημέρα νεκρή»!

Αντίθετα, είναι, πρέπει να είναι, μέρα στοχασμού, εθνικής αυτογνωσίας και αυτοκριτικής.

Η ιστορία των Ελλήνων ορίζεται από δύο φράσεις:

Το «μολών λαβέ», του Σπαρτιάτη βασιλιά Λεωνίδα στις Θερμοπύλες, με την οποία απάντησε στις προτάσεις για παράδοση του Ξέρξη και η οποία σηματοδότησε την αφετηρία του αρχαίου Ελληνισμού, και την απάντηση του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, του τελευταίου Αυτοκράτορα της Πόλης, προς τις δελεαστικές προτάσεις του Πορθητή· "Το δε την Πόλιν σοι δούναι, ουτ' εμόν εστίν ουτ' άλλου των κατοικούντων εν ταύτη. Κοινή γαρ γνώμη πάντες αυτοπροαιρέτως αποθανούμεν και ου φεισόμεθα της ζωής ημών", που σφράγισε την πορεία του νέου Ελληνισμού.

«Το να σου παραδώσω την Πόλη δεν είναι ούτε δικό μου δικαίωμα, ούτε κανενός άλλου κατοίκου της. Όλοι έχουμε επιλέξει να πεθάνουμε, χωρίς να υπολογίζουμε τη ζωή μας»!

Αυτή η επιλογή του ήταν πού τον έκανε να αναστηθεί αμέσως στην ψυχή του λάου, να γίνει θρύλος, τραγούδι και σύμβολο. Γιατί σ' αυτόν ο λαός είδε τη θέληση για αντίσταση, τη διάθεση για θυσία...

Ο Κωνσταντίνος έπεσε, αλλ' έπεσε σαν Σπαρτιάτης: μαχόμενος. Μέσα του είχε κάτι από το φρόνημα του Λεωνίδα, κάτι από το φρόνημα των Θερμοπυλομάχων... Μίλησε, έδρασε, πέθανε, όπως ο ήρωας των Θερμοπυλών, ξέροντας ότι «στο τέλος οι Μήδοι θα διαβούνε»!

Γιατί, αυτό πού είχε, αυτό πού ήταν, δεν ήταν δικά του, ανήκαν στο Γένος. Και το Γένος απαιτούσε, απαιτεί, θυσία, όχι παράδοση!

Ο Κωνσταντίνος δεν πολέμησε για να νικήσει, πολέμησε για να μην ηττηθεί η αξιοπρέπεια και η τιμή τον Γένους.

Ενώ πολλοί μας διδάσκουν πώς να ζήσουμε, ο Μαρμαρωμένος Βασιλιάς μας διδάσκει πώς να πεθαίνουμε, θέτοντας ενώπιόν μας την κρίσιμη επιλογή: να ζήσουμε χορτασμένοι και γονατιστοί ή να μείνουμε όρθιοι, χάνοντας την κάλπικη ευημερία μας, που αντικαθιστά το πάθος της ελευθερίας με το πάχος της ευζωίας;

Ένα πάντως είναι βέβαιο, ότι στους επιλήσμονες λαούς η ιστορική αμνησία δεν προσφέρει αμνηστεία...

Εμείς, «επ' ελευθερία εκλήθημεν»!

Μπορεί η σημερινή πραγματικότητα να είναι ζοφερή, το μέλλον να διαγράφεται αβέβαιο... Αλλ' ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης είχε πει ότι «η ώρα η πιο σκοτεινή της νυκτός είναι λίγο πριν ξημερώσει... Η αυγή έρχεται μετά το πιο βαθύ σκοτάδι». Ας έχουμε ελπίδα λοιπόν.

Πολλές φορές σταυρώθηκε ο Έλληνισμός από ξένους και βαρβάρους, πολιτισμένους και απολίτιστους, πολλές φορές και από τούς δικούς μας, τούς «έφιάλτες» και μηδίζοντες, παλαιούς και νέους, αλλά, είμαστ' ακόμα ζωντανοί!

«Τρῶνε από μας, και μένει και μαγιά!» (Μακρυγιάννης).

† Ο ΣΥΡΟΥ ΔΩΡΟΘΕΟΣ Β΄

(Περιοδικό “ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ”, τ. 79, Μάϊος 2015)